

Uğur Çolak

**PATENT HUKUKUNDA
İSTEMLERİN YORUMLANMASI VE
KORUMA KAPSAMININ
BELİRLENMESİ**

İÇİNDEKİLER

TABLOLARIN LİSTESİ	XIII
KISALTMALAR.....	XV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM PATENT KAVRAMI VE PATENTLENEBİLİRLİK KOŞULLARI

I. PATENTLER.....	3
II. PATENTLENEBİLİRLİK KOŞULLARI.....	5
A. TEKNİK KARAKTERE SAHİP OLMA ÖN KOŞULU	5
B. PATENTLENEBİLİRLİĞE İLİŞKİN TEMEL KOŞULLAR.....	8
1. Yenilik.....	8
2. Buluş Basamağı.....	11
3. Sanayiye Uygulanabilirlik.....	14
C. PATENTLENEBİLİRLİĞE İLİŞKİN İÇ KOŞULLAR	15
1. Açıklık (Clarity).....	15
2. Açıklamanın Yeterli Olması (Sufficiency Of Disclosure).....	15
3. Patentle Açıklanan Teknik Çözümün Makul Görülmesi (Plausibility).....	16
III. İSTEMLER.....	17
A. GENEL OLARAK PATENT İSTEMİ.....	17
B. İSTEMİN İŞLEVLERİ.....	19
1. Tanımlama ve Açıklama İşlevi.....	19
2. Bilgilendirme İşlevi	21
3. Korumanın Sınırlarını Belirleme İşlevi.....	22

a. Patentlenebilirlik incelemesinde.....	23
b. İhlal yargılamasında.....	23
c. Hükümsüzlük yargılamasında	24
C. İSTEM KATEGORİLERİ.....	24
1. Fiziki Varlık İstemleri (Ürün ve Aparat İstemleri).....	24
2. Fiziki Aktivite İstemleri (Usul ve Kullanım İstemleri).....	25
3. Usul Yoluyla Ürün İstemleri	25
D. İSTEM HİYERARŞİSİ	27
1. Bağımsız İstemler.....	27
2. Bağımlı İstemler	28
E. BAŞLICA İSTEM FORMATLARI.....	29
1. Jepson tipi istemler	29
2. Reach-Through istemler.....	30
3. Markush tipi istemler (Markush gruplandırması)	30
4. Means-Plus-Function istemler	31
5. İsviçre tipi istemler	31

İKİNCİ BÖLÜM

İSTEMLERİN YORUMLANMASI

I. ÜST KAVRAM OLARAK İSTEMLERİN YORUMLANMASI	33
II. DİLBİLİMSEL YORUMLAMA VE HUKUKİ YORUMLAMA AYRIMI	33
III. İSTEMLERİN YORUMLANMASI KAVRAMININ TERCİH EDİLMESİ	36
IV. PATENT İSTEMLERİNİN YORUMLANMASINDA AMAÇ.....	37
V. PATENT HUKUKU AÇISINDAN YORUM YÖNTEMLERİ	39
A. LAFZİ (LİTERAL) YORUM.....	39
B. AMAÇSAL YORUM (GAİ YORUM – RATIO LEGIS)	41
C. PATENT BAĞLAMINDA VE DENGLEYİCİ YORUM.....	42

VI. İSTEMLERİN YORUMLANMASINDA KULLANILABİLECEK ARAÇLAR.....	44
A. PATENT İÇİ (INTRINSIC) ARAÇLAR	44
B. PATENT DIŞI (EXTRINSIC) ARAÇLAR	44
C. YORUM ARAÇLARI ARASINDA HİYERARŞİ	45
VII. İSTEMLERİN YORUMLANMASININ HUKUKİ NİTELİĞİ.....	47
VIII. KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA İSTEMLERİN YORUMLANMASI	49
A. ABD	49
B. ALMANYA	51
C. İNGİLTERE	55
D. FRANSA	57
IX. EPO VE UPC UYGULAMALARI	59
A. EPO UYGULAMASI	59
B. BİRLEŞİK PATENT MAHKEMESİ (UPC) UYGULAMASI..	61
X. İSTEM YORUMUNA DAİR TEMEL İLKELER	62
A. İSTEMLERİN ÖNCELİĞİ (PRIMACY OF THE CLAIMS) İLKESİ	62
B. SALT SÖZCÜK ANLAMINA DAYALI YORUM YASAĞI	63
C. GENİŞLETİCİ YORUM YASAĞI	64
D. İSTEMLERİN, PATENT SAHİBİNE HAKKI OLAN KORUMAYI SAĞLAYACAK ŞEKİLDE YORUMLANMASI ..	65
E. İSTEMLERİN ÜÇÜNCÜ KİŞİLER BAKIMINDAN MAKUL DÜZEYDE KESİNLİK İFADE EDECEK ŞEKİLDE YORUMLANMASI	66
F. PATENT SAHİBİNİN MENFAATLERİ İLE TOPLUMUN MENFAATLERİ ARASINDA DENGE SAĞLAYACAK ŞEKİLDE YORUM YAPILMASI	67
G. TARİFNAMEDEKİ ÖRNEKLERLE SINIRLI YORUM YASAĞI	68
XI. İSTEM YORUMUNDA GÖZÖNÜNDE BULUNDURULMASI GEREKEN HUSUSLAR.....	69

A. İSTEMİ ANLAMAK AMACIYLA YORUM	69
B. MUTAD ANLAM KURALI.....	70
C. EŞ ANLAMLI KULLANIM VARSAYIMI.....	71
D. PATENTİN SÖZLÜĞÜNÜN TARİFNAME OLMASI.....	71
E. VARSAYIMSAL UZMAN KİŞİNİN ALGISININ ESAS ALINMASI	72
F. FARKLI SÖZCÜKLERİN FARKLI ANLAMDA KULLANILDIĞININ KABUL EDİLMESİ (LİNGÜİSTİK FARKLILAŞTIRMA).....	74
G. İSTEM FARKLILAŞTIRMA ÖĞRETİSİ (THE DOCTRINE OF CLAIM DIFFERENTIATION).....	75
H. BİR BÜTÜN OLARAK VE BAĞLAMINDA YORUM.....	75
I. İSTEMİN AÇIK OLMASI DURUMUNDA YORUMA İHTİYAÇ OLUP OLMAYACAĞI HUSUSU.....	76
J. İSTEM YORUMU YAPILIRKEN ESAS ALINACAK TARİH	78
K. TERCÜME İSTEMLERDE HANGİ DİLDEKİ METNİN ESAS ALINACAĞI HUSUSU	79
XII. İSTEMLERDE BELİRSİZLİK YARATAN DURUMLAR	81
A. GİRİŞ CÜMLESİNİN (İSTEM ÖNSÖZÜNÜN) SINIRLAYICI OLABİLMESİ.....	81
B. BİRDEN ÇOK ANLAMA GELEN SÖZCÜKLER.....	83
C. MUĞLAK VE GÖRECELİ SÖZCÜKLER	84
D. OPSİYONEL İFADELER.....	86
E. TEKNOLOJİK GELİŞMELER NEDENİYLE ORTAYA ÇIKAN BELİRSİZLİK	87
F. İSTEMDE “VE”, “VEYA”, “OLUŞAN”, “İÇEREN” GİBİ SÖZCÜK VE BAĞLAÇLARIN KULLANILMASI	88
1. İstemde “İçeren” Sözcüğünün Kullanılması	88
2. İstemde “Oluşan” Sözcüğünün Kullanılması	88
3. İstemde Kullanılan “Ve” – “Veya” Bağlaçları	89

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İSTEMLERİN KORUMA KAPSAMININ BELİRLENMESİ

I.	İSTEM-KORUMA KAPSAMI İLİŞKİSİ.....	91
A.	KORUMA KAPSAMININ İSTEMLERE GÖRE BELİRLENMESİNE İLİŞKİN TEMEL İLKE	91
B.	GENEL OLARAK İSTEMİN KORUMA KAPSAMI.....	93
C.	KORUMA KAPSAMININ BELİRLENMESİNE İLİŞKİN YASAL DÜZENLEME	94
1.	Avrupa Patent Sözleşmesi (EPC) md. 69 ve Yorum Protokolü.....	94
a.	Avrupa Patent Sözleşmesi (EPC) md. 69	94
b.	Yorum Protokolü.....	95
c.	EPC md. 69 ve Yorum Protokolü'nün uygulama alanı....	97
2.	6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu (SMK) md. 89.....	99
II.	KORUMA KAPSAMININ BELİRLENMESİ	100
A.	İSTEMİN UNSURLARI.....	100
1.	Esaslı Unsurlar	101
2.	Jenerik Unsurlar	101
B.	İSTEMDEKİ HER BİR UNSURUN KORUMA KAPSAMINA SINIRLAMA GETİRMESİ.....	101
C.	KORUMA KAPSAMININ BELİRLENMESİ İHTİYACI	102
1.	Patent Başvurusu ve Tescil Sürecinde.....	103
2.	İhlal Yargılanmasında	104
3.	Hükümsüzlük Yargılanmasında	104
D.	BAĞIMSIZ VE BAĞIMLI İSTEMLERİN KORUMA KAPSAMININ BELİRLENMESİ.....	105
1.	Bağımsız İstemlerin Koruma Kapsamı.....	105
2.	Bağımlı İstemlerin Koruma Kapsamı	105
III.	USUL İSTEMLERİNİN KORUMA KAPSAMI	108

IV.	USUL YOLUYLA ÜRÜN İSTEMLERİNİN KORUMA KAPSAMI.....	109
V.	KULLANIM İSTEMLERİNİN KORUMA KAPSAMI.....	109
A.	GENEL OLARAK KULLANIM İSTEMLERİNİN KORUMA KAPSAMI.....	109
B.	TIBBİ KULLANIM İSTEMLERİNİN KORUMA KAPSAMI.....	110
1.	İlk Tıbbi Kullanım İstemlerinin Koruma Kapsamı.....	113
2.	İkinci ve Sonraki Tıbbi Kullanım İstemlerinin Koruma Kapsamı.....	115
VI.	MEANS-PLUS-FUNCTION İSTEMLERİN KORUMA KAPSAMININ BELİRLENMESİ.....	118
VII.	KORUMA KAPSAMININ BELİRLENMESİ SIRASINDA ESAS ALINACAK İSTEM SETİ.....	120
A.	BAŞVURUNUN HENÜZ YAYINLANMAMIŞ HALİ.....	120
B.	BAŞVURUNUN YAYINLANMIŞ HALİ.....	121
C.	YAYINLANMIŞ AVRUPA PATENTLERİ.....	121
D.	PATENTİN İLK VERİLDİĞİ HALİ.....	122
E.	PATENTİN DEĞİŞTİRİLMİŞ HALİ.....	122
F.	PATENTİN KISMEN HÜKÜMSÜZ KILINMIŞ HALİ.....	123
G.	PATENTİN KISMEN VAZGEÇİLMİŞ HALİ.....	124
H.	AVRUPA PATENTLERİ YÖNÜNDEN EPO KARARLARININ TÜRKİYE'DE DEVAM EDEN YARGILAMALARA ETKİSİ.....	124

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
TARİFNAMEDEN İSTEME SINIRLAMA
AKTARILIP AKTARILMAYACAĞI
TARTIŞMASI

I.	TARİFNAMEDEN İSTEME SINIRLAMA AKTARILAMAYACAĞINA DAİR TEMEL İLKE.....	129
----	---	-----

II.	EPC MD. 69 VE SMK MD. 89'DA YER ALAN "BUNUNLA BİRLİKTE" (NEVERTHELESS) İBARESİ	129
III.	KONUYA İLİŞKİN EPO YAKLAŞIMI	132
IV.	EPO GENİŞLETİLMİŞ TEMYİZ KURULU'NA YAPILAN BAŞVURU VE KARAR.....	136
V.	KONUYA İLİŞKİN YABANCI MAHKEME KARARLARINDAN ÖRNEKLER.....	138
VI.	TÜRK HUKUKUNDA TARİFNAMEDEN İSTEME SINIRLAMA AKTARILIP AKTARILAMAYACAĞI HUSUSU..	144

BEŞİNCİ BÖLÜM

KORUMA KAPSAMININ BELİRLENMESİNDE EŞDEĞERLER ÖĞRETİSİ

I.	KORUMA KAPSAMININ BELİRLENMESİNDE EŞDEĞER UNSURLARIN DİKKATE ALINMASI.....	153
A.	GENEL OLARAK EŞDEĞERLER ÖĞRETİSİ.....	153
B.	YORUM PROTOKOLÜ MD.2	157
C.	KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA EŞDEĞERLER ÖĞRETİSİ UYGULAMASI.....	157
D.	TÜRK HUKUKUNDA EŞDEĞERLER ÖĞRETİSİ	160
1.	Yasal Düzenlemeler	160
2.	İşlev-Yol-Sonuç Testi.....	162
E.	EŞDEĞERLER ÖĞRETİSİNİN BAŞLICA SINIRLARI.....	164
1.	Tekniğin Bilinen Durumu İtirazı	165
2.	Patent Sahibinin Sınırlayıcı Beyanları.....	167
a.	Genel olarak 'File-Wrapper' öğretisi.....	168
b.	Patent sahibini çeşitli aşamalarındaki beyanları	171
i.	Başvuru ve tescil işlemleri sırasındaki beyanlar	172
aa.	İtiraz sürecindeki beyanlar	174

bb. İhlal veya hükümsüzlük yargılamalarındaki beyanlar.....	174
cc. Diğer beyanlar	175
ii. EPO ve PCT Yoluyla Türkiye'ye Gelen Patentler ..	176
c. Öngörülebilir Varyantlar	176
SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER.....	179
KAYNAKÇA.....	183